

«Οι πολίτες & η διαχείριση των δημόσιων χώρων»

Ηλίας Γιαννίρης,
τ. επίκουρος καθηγητής Πολ. Κρήτης
Πολιοδόμος-Χωροτάκτης
υπεύθυνος του Παρατηρητηρίου Ελεύθερων Χώρων Αθήνας-Αττικής

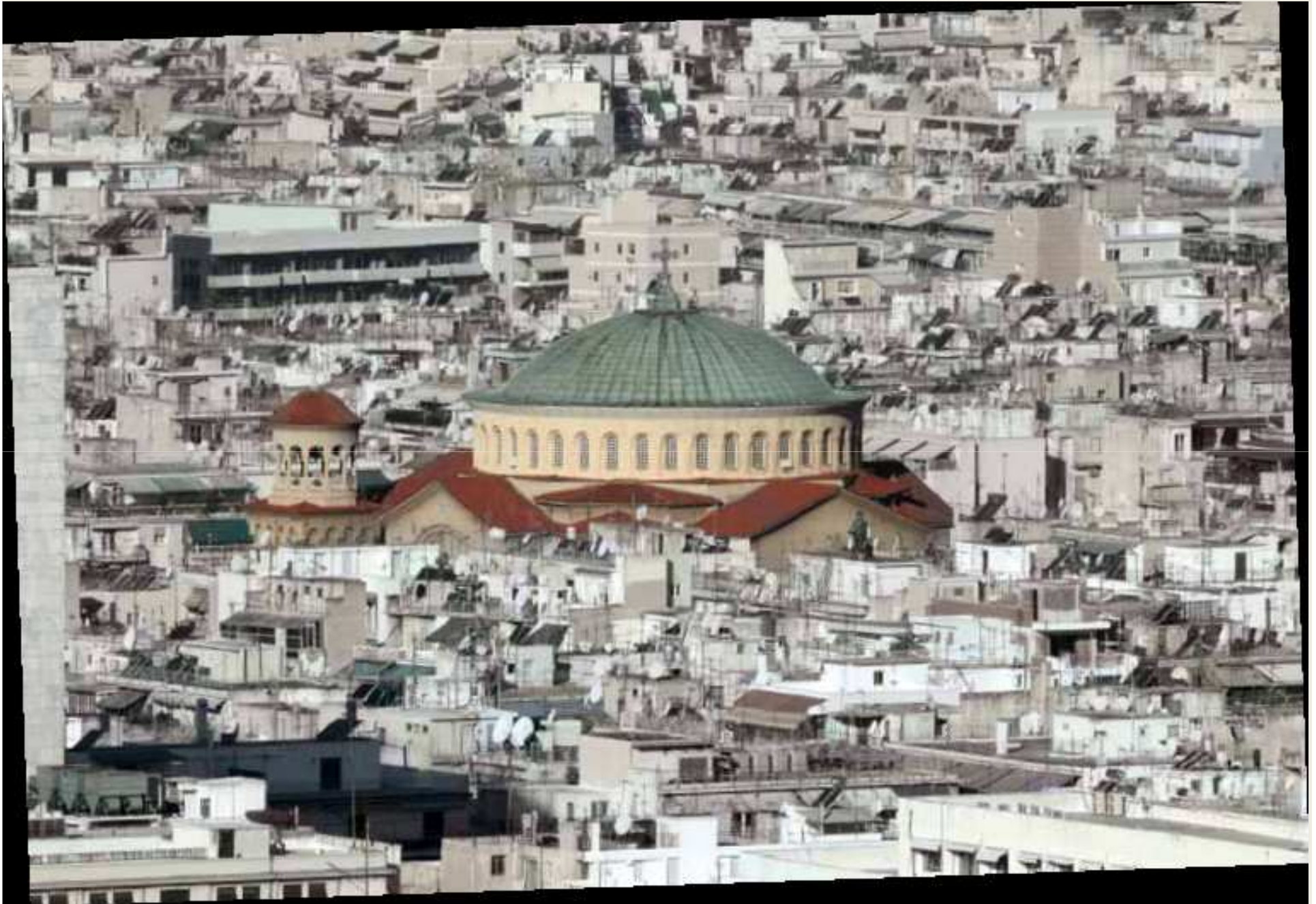
Ημερίδα

«Ανθρωπογενές Περιβάλλον & Αειφόρος Διαχείριση»

*στο πλαίσιο της θεματικής χρονιάς 2012-13 της Δεκαετίας των Ηνωμένων Εθνών
για την Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ)*

Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης

Τρίτη, 13 Νοεμβρίου 2012

Εννοιολογικές διασαφηνίσεις:

1. Πολίτες-δημότες (ποιότητα δημοκρατίας)

2. Οι πολίτες είναι ταυτόχρονα **πεζοί** και **εποχούμενοι**

Πεζοί: ΠΕΖΗ, δικαιώματα των πεζών

Εποχούμενοι: **Δικυκλιστές, ΙΧδες:** δυο διακριτές κατηγορίες
ΚΟΚ, συμπεριφορά

Ποδηλάτες: Ποδηλατικές διαδρομές

ΜΜΜ: Μετρό-ΗΣΑΠ, Τράμ, Λεωφορεία, ταξί

3. Διαχείριση δημόσιων χώρων (τεχνικές διαχείρισης, ρόλος πολιτών)

4. αδόμητος-δομημένος χώρος

Δημόσιος-ιδιωτικός χώρος

Δρόμος-πεζοδρόμιο-πλατεία-άλσος-κήπος-πάρκο-δάσος

Αστικός-περιαστικός χώρος

Η ανάπτυξη της επιχειρηματικής πόλης

Η σημερινή φάση του νεοφιλελευθερισμού, που λέγεται και περίοδος του μεταμοντερνισμού, ή της μετανεωτερικότητας συνδέεται με την επιχειρηματική πόλη

(Λεοντίδου- 2005).

Στους κύκλους ζωής των πόλεων (αστικοποίηση, προαστιοποίηση, αποαστικοποίηση, επαναστικοποίηση) η επιχειρηματική πόλη εντάσσεται στον τελευταίο κύκλο, «στην επαναστικοποίηση, στο στάδιο εξευγενισμού των κέντρων των πόλεων, τα οποία αναβαθμίζονται και αλλάζουν χρήσεις»

(Λεοντίδου, 2005).

Είναι φανερό ότι το Λεκανοπέδιο της Αθήνας υπόκειται σήμερα στις πολιτικές του νεοφιλελευθερισμού. Διαπιστώνεται η ύπαρξη σαφών πολιτικών ιδιωτικοποίησης-εμπορευματοποίησης των ελεύθερων χώρων και ταυτόχρονα απουσία πολιτικών κατευθύνσεων και επιλογών που να υποστηρίζουν το αστικό πράσινο και τους ελεύθερους χώρους.

«Η επιχειρηματική πόλη καλλιεργεί τον καλλωπισμό, τη μορφολογική επεξεργασία και την προστασία των παραδοσιακών συνόλων, που προάγει ο μεταμοντερνισμός στη θέση της αλλοτινής οικιστικής μεταρρύθμισης των πολεοδόμων του μοντερνισμού.

Ο στρατηγικός σχεδιασμός δίνει τη θέση του στην αρχιτεκτονική σύνθεση για σημειακές παρεμβάσεις. Τα ζεύγματα αποδομούνται και αδυνατίζει η αντίθεση του σχεδιασμού με το *laissez-faire*.

Ενδιάμεσοι χώροι προβάλλουν ανάμεσα στους πόλους των παραδοσιακών ζευγμάτων:

Αγοράς/δημόσιου τομέα
Κερδοσκοπίας/αναδιανομής και
laissez-faire/μεταρρύθμισης»

(Λεοντίδου- 2005).

Η περίπτωση του αστικού πράσινου

- Δεν υπάρχουν αποτελεσματικές πολιτικές ώστε το αστικό πράσινο να αυξηθεί.
- Οι προβλέψεις είναι ότι με τις ακολουθούμενες πολιτικές θα μειωθεί και άλλο.
- Δεν έχει γίνει ποτέ μέχρι σήμερα μια επίσημη καταγραφή των ελεύθερων χώρων του Λεκανοπεδίου.
- Δεν υπάρχει αποτελεσματικό πλαίσιο προστασίας των ελεύθερων/κοινόχρηστων χώρων με αποτέλεσμα να μετατρέπονται πολλοί αδόμητοι χώροι, ακόμη και θεσμοθετημένου πρασίνου, σε δομημένους χώρους.
- Δεν υπάρχουν μεθοδευμένες πολιτικές για τη διεκδίκηση της απόκτησης και νέων ελεύθερων χώρων με στόχο την αύξηση του πράσινου. Σε αυτή την κατεύθυνση δεν έχουν ενεργοποιηθεί ούτε τα κατάλληλα πολεοδομικά εργαλεία
- Δεν προστατεύονται από τη δόμηση τα μικρά οικόπεδα και οι αδόμητοι χώροι του κέντρου και των πυκνοδομημένων περιοχών.
- Δεν υπάρχει ενιαία διαχείριση του αστικού πράσινου
- Δεν προωθείται η μεθοδευμένη δημιουργία πράσινων διαδρόμων και πράσινου δικτύου.
- Δεν υπάρχουν ή δεν αξιοποιούνται τα κατάλληλα χρηματοδοτικά μέσα.

Ηλίας Γιαννίρης- Οι πολίτες & η διαχείριση των δημόσιων χώρων»

Η εμπειρία που άφησε η Ολυμπιάδα του 2004 είναι χαρακτηριστική. Μεταξύ πολλών άλλων, αξίζει να σημειωθεί ότι από το πρόγραμμα για το Ολυμπιακό Πράσινο φυτεύτηκε λιγότερο από το 5% των προβλεπόμενων δέντρων και ότι ούτε ένας ποδηλατόδρομος δεν σχεδιάστηκε και δεν υλοποιήθηκε με αφορμή την Ολυμπιάδα 2004.

	Προβλεφθέντα	Πραγματοποιηθέντα	Ποσοστό %
Δένδρα	282.296	13.650	4,8
Θάμνοι1>2.5μ.	1.174.673	248.271	21,1
Θάμνοι2>1μ.	210.963.610	81.410	0,03
Ανθόφυτα	15.662.300	91.971	0,6

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι, με την Ολυμπιάδα του 2004, μεθοδεύτηκε μια πορεία που είχε ως κατάληξη στους Ολυμπιακούς Πόλους να θεσμοθετηθεί για πρώτη φορά ο «**χώρος πρασίνου με κοινωνικές και εμπορικές χρήσεις**» (Ν. 3342/2005).

Όλοι οι φορείς του δημοσίου (ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ) απέκτησαν κτηματομεσιτικές ΑΕ στις αρχές της 10ετίας του 2000. Έγινε η νομοθεσία για τις ΣΔΙΤ και οι πρώτες εφαρμογές. Το χρηματιστήριο έχει ήδη από τη 10ετία του '90 κτηματομεσιτική κατηγορία.

Κραυγαλέα περίπτωση αποτελεί επίσης η πρόσφατη διάθεση του νεοδημιουργηθέντος Πράσινου Ταμείου κατά 95% για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους (ΤΑΙΠΕΔ).

Αυτή η κατεύθυνση της εμπορικής "αξιοποίησης", δεν υπάρχει μόνο για τους Ολυμπιακούς Πόλους, αλλά και γενικότερα, με την εμπορευματοποίηση ή την μακρόχρονη ενοικίαση των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου σε ιδιώτες, από τα υπουργεία, τους δήμους, τα ΝΠΔΔ, τα ΝΠΙΔ και τα κληροδοτήματα που τους έχουν.

Μάλιστα, έχει εδραιωθεί στην κοινή συνείδηση ότι, όπου δεν υπάρχει αυτή η «αξιοποίηση», οι ελεύθεροι χώροι είναι εγκαταλειμμένοι, υποβαθμισμένοι, με αφρόντιστο πράσινο, με ελλιπή φωτισμό, επικίνδυνοι και γεμάτοι σκουπίδια και σύριγγες.

Ανάλογο συμπέρασμα προκύπτει από έρευνα ερωτηματολογίου για τη Χρήση Φυσικών Χώρων Αθήνας. «Τόσο οι άντρες όσο και οι γυναίκες στην συντριπτική τους πλειοψηφία αποτυπώνουν αρνητικές κρίσεις για τους φυσικούς χώρους της Αθήνας».

(Αβδελίδη Κ.- 2008).

Η καλή "λειτουργία" ή η συντήρηση του κάθε ελεύθερου χώρου δεν είναι διασφαλισμένη ώστε να τον απολαμβάνουν οι πολίτες και ταυτόχρονα να επιτελεί την οικολογική λειτουργία του επ' ωφελεία της πόλης.

Ακόμη και εκεί που γίνονται αναπλάσεις ελεύθερων χώρων, υπάρχουν υπερφίαλα σχέδια και διατίθενται τεράστια ποσά για «εφ άπαξ» αναπλάσεις, συχνά χώρων που έχουν αναπλαστεί και παλαιότερα.

Οι υπάρχοντες ελεύθεροι χώροι χρειάζονται κυρίως φυτεύσεις, καθημερινή φροντίδα, κηπουρούς, φύλακες και όχι αφορμές για απορρόφηση κονδυλίων.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Πεδίον του Άρεως, που ήδη εμφανίζει σημεία εγκατάλειψης και φθοράς, λίγους μήνες μετά από την ολοκλήρωση της ανάπλασής του, γιατί ακριβώς δεν υπάρχει το κατάλληλο διαχειριστικό σχήμα που να αναλάβει τη λειτουργία και τη διαχείριση του Πάρκου

(Παλιαλέξης-2011).

Οι πολίτες

Μεταπολεμικά υπήρξε σχέδιο να μεγαλώσει το Παναθηναϊκό Στάδιο ώστε να γίνει ολυμπιακών διαστάσεων.

Επίσης, υπήρξε απόπειρα να κατασκευαστεί πολυώροφο κέντρο στην κορφή του Λυκαβηττού.

Υπήρξε τέλος σχέδιο για να γίνει υπόγειο οδικό τούνελ κάτω από την Ακρόπολη.

Αυτά και άλλα πολλά απετράπησαν μετά από μεγάλες αντιδράσεις, κυρίως του Αθηναϊκού Συλλόγου.

Σποραδικές συλλογικές δράσεις, χωρίς όμως να έχουν μπει στην πολιτική ατζέντα, υπήρχαν πάντα. Σχεδόν όλοι οι λόφοι και τα πάρκα που υπάρχουν από τη 10ετία του '60 και του '70 μέσα στον αστικό ιστό, είναι αποτέλεσμα του ενδιαφέροντος των περιοίκων.

Κινήσεις με αντικείμενο τους ελεύθερους χώρους άρχισαν να εμφανίζονται με αυξανόμενη συχνότητα στην δεκαετία του '90.

Η ανάγκη συντονισμού των κινημάτων για τους ελεύθερους χώρους και το πράσινο εκδηλώθηκε το 1996, όταν έγινε αντιληπτή η επίπτωση που θα είχε η πρόταση για τη διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 1996 στην Αθήνα.

Από το 1996 μέχρι το 2010 υπάρχει η συνεχής δράση της «Συντονιστικής Επιτροπής Συλλόγων και Κινήσεων της Αθήνας για την Προστασία των Ελεύθερων Χώρων και την Ποιότητα Ζωής». Παράλληλα με τη Συντονιστική Επιτροπή, από το Φάληρο μέχρι την Βουλιαγμένη, υπάρχει πληθώρα Οργανώσεων και Επιτροπών, που κατά καιρούς συνεργάζονται μεταξύ τους και με άλλες συλλογικότητες του Λεκανοπεδίου. Νέα τοπικά κινήματα εμφανίζονται συχνά, άλλα μακρόβια και άλλα βραχύβια, σε όλο το λεκανοπέδιο αλλά και εκτός αυτού.

Είναι γεγονός ότι η δράση για την προστασία των ελεύθερων χώρων συχνά προκαλεί σημαντικό δημοσιογραφικό ενδιαφέρον που όμως εξίσου συχνά δεν φτάνει στη δημοσίευση.

Γενικά, τα τοπικά κινήματα βρίσκονται στη ΜΑΥΡΗ ΛΙΣΤΑ των μεγάλων ΜΜΕ. Θα αναφερθούν τρία παραδείγματα: (1). Περίπτωση Πεδίου του Άρεως- παράνομες επεκτάσεις του Πανελληνίου Γ.Σ.-πρόεδρος ο Μ. Κυριακού- ANTENNA. (2). Περίπτωση Πάρκου Ελευθερίας-επέκταση στο Πάρκο του Μεγάρου Μουσικής- Χρ. Λαμπράκης-Βήμα, Νέα, MEGA κλπ ΜΜΕ.

(3). Περίπτωση μεγάλων Έργων-Ολυμπιάδα-ιδιωτικοποίηση πλατειών για γκαράζ-όμιλος εταιρειών Μπόμπολα-Έθνος κλπ ΜΜΕ.

Η πρόσφατη εικόνα που διαμορφώνεται στον γράφοντα από τα κινήματα ελεύθερων χώρων Αθήνας, δείχνει ότι υπάρχει **σημαντική ύφεση** στην ανάγκη συντονισμού τους τον τελευταίο ενάμισι χρόνο (από το καλοκαίρι του 2010).

Ωστόσο, αποτελεί κοινή διαπίστωση σε πολλούς ότι δεν έχει πάψει το ενδιαφέρον για τους ελεύθερους χώρους. Μια ερμηνεία είναι ότι πολλοί ενεργοί πολίτες απασχολούνται σε διάφορες άλλες κινηματικές μορφές που έχουν προκύψει μετά το Μνημόνιο του 2010 (πλατείες, κίνημα «δεν πληρώνω», κινήματα αλληλεγγύης για την αντιμετώπιση της κρίσης κλπ).

Μια αποτίμηση για τα κινήματα πόλης - Επιτυχίες και αποτυχίες

Το κίνημα των ελεύθερων χώρων είναι ένα σημαντικό μέρος των κινήματων πόλης. Συχνά συνεργάστηκε με άλλες κινηματικές μορφές (ποδηλάτες, πεζοί, κεραίες κινητής τηλεφωνίας κ.ά.).

Σε γενικές γραμμές, τα κινήματα πόλης:

1. Περιέγραψαν με σαφήνεια το μηχανισμό άλωσης του δημόσιου και κοινόχρηστου χώρου. Η διαδικασία για την καταστρατήγηση του δημόσιου και κοινόχρηστου χαρακτήρα των ελεύθερων χώρων είναι πανομοιότυπη και περνάει μέσα από το σχήμα: ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ-ΑΠΑΞΙΩΣΗ-ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ-ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ-ΕΜΠΟΡΡΕΥΜΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ
2. Συντονίστηκαν κατά καιρούς μεταξύ τους και με διάφορους φορείς όπως το ΕΚΑ, το ΤΕΕ, ο ΔΣΑ, η ΤΕΔΚΝΑ, το ΕΜΠ, ο ΣΕΠΟΧ.
3. Δημιούργησαν κινηματικές καταστάσεις στις περιπτώσεις του ξηλώματος των περιφράξεων της παραλίας Μοσχάτου και του Ελληνικού, πατώντας στο προηγούμενο του ξηλώματος των περιφράξεων στου Φιλοπάππου και του Πεδίου του Άρεως. Παρόμοια περίπτωση αποτελεί και το νεότευκτο πάρκο των κινήματων στην Τρικούπη και Ναυαρίνου. Αυτές οι δράσεις απηχούν το κοινό περί δικαίου αίσθημα για τους ελεύθερους χώρους, και έτσι νομιμοποιούνται.

Ηλίας Γιαννίρης- Οι πολίτες & η διαχείριση των δημόσιων χώρων»

4. Αντιστάθηκαν σθεναρά και κέρδισαν τη μη αναθεώρηση του Συντάγματος του 2006, που σταμάτησε στο άρθρο 24 περί δασών και όχι στο άρθρο 16 όπως λανθασμένα πιστεύουν πολλοί.
5. Άρχισαν, για πρώτη φορά να επηρεάζουν με κρίσιμο τρόπο τα αποτελέσματα των αυτοδιοικητικών εκλογών του 2010. Τα τοπικά κινήματα της Αθήνας ήταν ο κύριος λόγος που έφυγε ο Κακλαμάνης στην Αθήνα και ο Καζάκος στο Δήμο Ζωγράφου. Που επανεκλέχτηκε ο Χρ. Κορτζίδης και ο Φιλίππου (Καλύβια). Σε μεγάλο βαθμό συντέλεσαν στη μη εκλογή του Παπαγεωργόπουλου στη Θεσσαλονίκη. Ας μην ξεχνάμε ότι τα τοπικά κινήματα είχαν καταφέρει, στις αυτοδιοικητικές εκλογές του 2006 να φέρουν πρώτο θέμα στην ατζέντα όλων των παρατάξεων το ζήτημα των ελεύθερων χώρων.
6. Αξιοποίησαν άμεσα και έφεραν στην κεντρική πολιτική σκηνή ορισμένες κραυγαλέες περιπτώσεις, όπως τις συλλήψεις για την δενδροφύτευση στο Πεδίο του Άρεως το 2007, το κόψιμο των δέντρων στο Πάρκο Κύπρου και Πατησίων, και άλλες περιπτώσεις όπως το ξήλωμα των Νεραντζιών στην Κανάρη, το Κτήμα Ζωγράφου, την υπόθεση του Mall, του Βωβού στον Ελαιώνα, το Άλσος Παγκρατίου, το κτήμα Δρακόπουλου στα Πατήσια.

Ηλίας Γιαννίρης- Οι πολίτες & η διαχείριση των δημόσιων χώρων»

7. Ανέδειξαν τις διαστάσεις της καταστροφικής πολιτικής της κατασκευής υπόγειων γκαράζ σε πάρκα και πλατείες, την αξία των αναπλάσεων του Πικιώνη, τη σημασία της ένταξης των αρχαιολογικών χώρων σε ένα ενιαίο δίκτυο με το πράσινο.
8. Κατάφεραν πολλές νίκες . Απέτρεψαν να γίνει το πρώην 401 στο Λυκαβηττό ξενοδοχείο από την εκκλησία, επέβαλαν μετά από 30 χρόνια αγώνων το Πάρκο Λαγουμιτζή στο Ν. Κόσμο και το πάρκο ΚΑΠΑΨ στους Αμπελόκηπους, έσωσαν τα Προσφυγικά της Λ. Αλεξάνδρας, κέρδισαν το κτήμα Πουλή στο Περιστέρι, απέτρεψαν το υπόγειο γκαράζ στην πλατεία Κολωνακίου, επέβαλαν την ήπια ανάπλαση στην πλατεία Εξαρχείων, έβγαλαν παράνομη την 2^η πολυκατοικία του Βωβού του Θων, απέτρεψαν το χτίσιμο των Τουρκοβουνίων, απέτρεψαν 2 καταστροφικές επιχειρήσεις «ανάπλασης» στο Πεδίο του Άρεως και παρακολούθησαν στενά την τρίτη και τελευταία ανάπλαση σε σχέδια Τομπάζη.
9. Ξήλωσαν μεγάλο αριθμό κεραιών κινητής τηλεφωνίας σε όλη την Αθήνα και σε όλη την Ελλάδα, ανέδειξαν το τεράστιο πρόβλημα του εξασθενούς χρωμίου στον Ασωπό, στο Κορωπί, στη Θήβα, κέρδισαν το στρατόπεδο Σακέτα στον Υμηττό και το Στρατόπεδο Μαρκόπουλου στα Χανιά, ανέδειξαν το θέμα των νέων αυτοκινητοδρόμων στον Υμηττό, τα προβλήματα των περιαστικών βουνών.

Τι υπερασπίζονται τα κινήματα πόλης

Σε ένα πρώτο επίπεδο, ο αγώνας των κινήματων πόλης αφορά τον δημόσιο-κοινόχρηστο χαρακτήρα του κάθε ελεύθερου χώρου, αλλά και των δημόσιων αγαθών, και τις πολιτικές ιδιωτικοποίησης-εμπορευματοποίησης τους. Οι τοπικές αντιστάσεις επιχειρηματολογούν στη βάση της εξής διεκδίκησης: «Είμαστε πολίτες και όχι πελάτες»

Σε ένα δεύτερο επίπεδο, τα κινήματα πόλης οδηγούνται στην κατεύθυνση μιας επιχειρηματολογίας που θέτει το θέμα της προάσπισης του δημοσίου συμφέροντος.

Σε ένα τρίτο επίπεδο, η επιχειρηματολογία επεκτείνεται όλο και περισσότερο σε ζητήματα βιωσιμότητας και συνδέεται με την κλιματική αλλαγή του πλανήτη. Σήμερα, όλο και περισσότερο γίνεται κατανοητή από τους πολίτες η σύνδεση της παγκόσμιας κλιματικής αλλαγής με το παρκάκι της γειτονιάς τους.

Σήμερα, τα κινήματα πόλης έχουν να αντιμετωπίσουν και τις συνθήκες πολιτικής αστάθειας, διάλυσης της κοινωνικής συνοχής, και μιας μακροχρόνιας γενικευμένης κρίσης, που συνδέεται με την πτώση της βιωσιμότητας της πόλης.

Η εθελούσια αποχώρηση από την πόλη των πιο δυναμικών τμημάτων της κοινωνίας προς την επαρχία ή το εξωτερικό, που παρατηρείται ήδη, δημιουργεί νέες συνθήκες.

Νέες κοινωνικές πρωτοβουλίες εκδηλώνονται συνεχώς και δημιουργούνται νέες γέφυρες μεταξύ διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων, μεταξύ πόλης και επαρχίας, μεταξύ των ηλικιακών ομάδων.

Θα κλείσουμε την παρουσίαση με ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα:

Ηλίας Γιαννίρης- Οι πολίτες & η διαχείριση των δημόσιων χώρων»

Ένας χρόνος δουλειάς για ένα νέο παρκάκι στη Βικτώρια

By [aten](#) / [25/06/2012](#)

Η δράση στην οδό Φερών είναι το πιο ολοκληρωμένο και “μακρόπνοο” μέχρι σήμερα σχέδιο των atenistas. **Όλα ξεκίνησαν ένα χρόνο** πριν όταν η Αμαλία με το Δήμητρη σε μία βόλτα στην περιοχή ανακάλυψαν ένα μεγάλο γωνιακό περιφραγμένο οικόπεδο γεμάτο σκουπίδια και μια βάση γκρεμισμένου κτιρίου στο βάθος του.

Μετά από έρευνα ανακαλύψαμε ότι το μισό οικόπεδο (το υπόλοιπο σε ιδιώτη) **ανήκει στο ΙΚΑ** και μετά από **ένα χρόνο σχεδόν διαβουλεύσεων, επιστολών, mail και άπειρων τηλεφωνημάτων**, στα τέλη Απριλίου εξεδόθη η άδεια κατεδάφισης του ερείπου και στις αρχές Μαΐου κατεδαφίστηκε.

Λίγες μέρες αργότερα κάναμε μια πρώτη διαμόρφωση και φυτέψαμε αρκετά δένδρα και θάμνους. Τελικά το **Σάββατο 23 Ιουνίου** προχωρήσαμε στην τελική του διαμόρφωση. Και οι εργασίες που έγιναν πραγματικά άπειρες:

- εκτός από τα **δένδρα** και τους βραχόκηπους που φυτέψαμε,
- εγκαταστήσαμε **πάγκους** και **παγκάκια** που δημιουργήσαμε από πεταμένες τους δρόμους **παλέτες** και διαμορφώσαμε μονοπάτια.
- Εγκαταστάθηκαν **κάδοι απορριμάτων** και χρωματίστηκαν οι άβαφοι τοίχοι.
- Και για τους μικρούς γείτονες της περιοχής τοποθετήθηκαν **όργανα παιδικής χαράς** και **αυτοσχέδιες κατασκευές** για παιχνίδι από πεταμένα υλικά που βρήκαμε σε σαφάρι στον Ελαιώνα....
- Τοποθετήθηκε επίσης **προβολέας** που προσφέρει φωτισμό το βράδυ.
- Θα γίνουν και επιπλέον εργασίες μέσα στην εβδομάδα: έργα στους τοίχους από street artists, πολύχρωμες ίνες στα δέντρα, ενώ είμαστε σε **επαφή με την ΕΥΔΑΠ για το θέμα της ύδρευσης του χώρου.**

Τέλος παραδώσαμε τα κλειδιά του νέου αυτού μικρού πάρκου της πόλης στους κατοίκους της περιοχής με το ψιλικατζίδικο απέναντι να έχει να αναλάβει αρχικά την διαχείριση του χώρου.

Απείρες οι ευχαριστίες:

- Κατ' αρχήν στην **Υποδιοικήτρια του ΙΚΑ κα Τριανταφύλλιδη** που χάρη στο προσωπικό της ενδιαφέρον η όλη υπόθεση ξεκόλλησε από τα γρανάζια του απίθανου κρατικού μηχανισμού.
- Στο **Δήμο Αθηναίων** που ενίσχυσε ποικολοτρόπως τη δράση προχώρησε με ταχείς ρυθμούς την έκδοση της άδειας κατεδάφισης, φώτισε το χώρο και ανέλαβε τον καθαρισμό του.
- Στην **εταιρεία KLEOS** που ανέλαβε δωρεάν την κατεδάφιση του ερειπίου και την χωματουργική διαμόρφωση του χώρου ενώ επιπλέον χάρισε όλα τα φυτά που φυτεύθηκαν.
- Στο **δημιουργικό εργαστήρι HEEL** που έντυσε με πρωτότυπες δημιουργίες γύρω από τους κορμούς των δένδρων και στις εταιρείες **ΤΡΙΤΟΞΟ** και **LOWE** που αγόρασαν τα παιχνίδια της παιδικής χαράς.
- Τέλος ευχαριστούμε το **Γιάννη** με το ψιλικάτζίδικο του απέναντι από το παρκάκι για τα άπειρα νερά και αναψυκτικά που μας κέρασε και τη **Mystic Pizza** που μας ξάφνιασε με ένα ακόμα κέρασμα.

Πάνω από όλα ευχαριστούμε τους κατοίκους της περιοχής που δούλεψαν μαζί μας (και ιδίως τα παιδιά απ' το τοπικό ΚΕΘΕΑ της οδούς Μαγνησίας) και ανέλαβαν τη φροντίδα του νέου τους πάρκου και όλους όσους ήρθαν από όλες τις άκρες της πόλης για να ενισχύσουν τη δράση!

<http://atenistas.org/2012/06/25/feron/>

Ηλίας Γιαννίρης- Οι πολίτες & η διαχείριση των δημόσιων χώρων»

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Βιβλιογραφία

1. Αβδελίδη, Καλλισθένη, **Χρήση Φυσικών Χώρων Αθήνας, –ένας δείκτης ποιότητας ζωής των κατοίκων της πόλης**, Ημερίδα –“Τάσεις κοινωνικού μετασχηματισμού στον αστικό χώρο στην Αθήνα του 21ου αιώνα”, Ινστιτούτο Αστικής και Αγροτικής Κοινωνιολογίας – Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Ερευνητικό Πρόγραμμα Αριστείας, Αθήνα, 25/6/2008
2. Γιαννίρης Ηλίας, **Συγκρούσεις χρήσεων γης στο Λεκανοπέδιο Αθηνών και κοινωνικές αντιστάσεις- Τοπικοί σύλλογοι, κινήσεις πολιτών, συντονισμός των δράσεων** εισήγηση 18/1/2007, Σεμινάρια, Αριστεία II (ΙΑΑΚ)- ΕΚΚΕ- επιστημονικός υπεύθυνος Θ. Μαλούτας (αδημοσίευτη εργασία)
3. Γιαννίρης, Ηλίας, «*Η Αθήνα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης –Οι πολιτικές γης και τοπικές κοινωνικές αντιστάσεις*», εισήγηση στο Θερινό Σχολείο Πάρου – 2008 με θέμα «**Πόλεις και Πολεοδομικός Σχεδιασμός την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης I**», Πάρος, 2008 (αδημοσίευτη εργασία).
4. Γιαννίρης, Ηλίας, «*Η μεταλλαγή της Αθήνας τα τελευταία τριάντα χρόνια και το υπό διαβούλευση Ρυθμιστικό Σχέδιο Αττικής του ΥΠΕΧΩΔΕ*», εισήγηση στο Θερινό Σχολείο Πάρου – 2009 με θέμα «**Πόλεις και Πολεοδομικός Σχεδιασμός την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης II**», Πάρος, 2009 (αδημοσίευτη εργασία).
5. Γιαννίρης, Ηλίας, «*οι ελεύθεροι χώροι των πόλεων στην Ελλάδα σήμερα*», διάλεξη στο μάθημα «**Κοινωνιολογία του Αστικού Χώρου και του Περιβάλλοντος**», Καθηγητής Σωτήρης Χτούρης, του ΜΠΣ ΠΟΛΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ, της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών, του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Απρίλιος 2010 (αδημοσίευτη εργασία).
6. Γιαννίρης, Ηλίας, «*Ελεύθεροι Χώροι: Νέα Κατάσταση-Νέες προοπτικές για τα Κινήματα Πόλης*», εισήγηση στην Ημερίδα «**Οι Δημόσιοι Χώρου ως Κοινωνικό Αγαθό σε Κρίση**» Οργανωτική Επιτροπή, με πρωτοβουλία του Νέου Κινήματος Αρχιτεκτόνων, Αθήνα, 15 Ιανουαρίου 2011, αυτοέκδοση, Αθήνα, Οκτώβριος 2011.
7. Καβουλάκος, Κάρολος Ιωσήφ, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Συμβασιούχος Ερευνητής ΕΚΚΕ, Έρευνα με θέμα: «**Κινήματα της πόλης για την προστασία και διεκδίκηση δημοσίων χώρων στην Αθήνα του 21ου αιώνα**», Ημερίδα –“Τάσεις κοινωνικού μετασχηματισμού στον αστικό χώρο στην Αθήνα του 21ου αιώνα”, Ινστιτούτο Αστικής και Αγροτικής Κοινωνιολογίας – Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Ερευνητικό Πρόγραμμα Αριστείας, Αθήνα, 25/6/2008
8. Λεοντίδου Λίλα, **Αγεωγράφητος Χώρα**, σειρά Κριτική Γεωγραφική Σκέψη, Ελληνικά Γράμματα, 2005
9. Μπελαβίλας, Νίκος- Βαταβάλη Φερενίκη, **ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ**, WWF Ελλάς, 2010.
http://www.wwf.gr/images/pdfs/Odigos_AstikoPrasino.pdf
10. ΝΟΜΟΣ 3342/2005 - ΦΕΚ 131/Α'/6.6.2005. - **Βιώσιμη ανάπτυξη και κοινωνική αξιοποίηση των Ολυμπιακών εγκαταστάσεων, αδειοδότηση, χρήσεις, λειτουργίες τους - Διάρθρωση, οργάνωση και λειτουργία Γενικής Γραμματείας Ολυμπιακής Αξιοποίησης.**
11. Παλιαλέξης, Ηλίας, **Το Πεδίο του Άρεως χρειάζεται συντήρηση**, 11 Ιουλίου 2011, <http://www.ota.gr/article/49456.html>
12. Παρατηρητήριο Ελεύθερων Χώρων Αθήνας-Αττικής www.asda.gr/elxoroι
13. Τότσικας, Πάνος, «**Η άλλη όψη της Ολυμπιάδας 2004**», εκδόσεις ΚΨΜ, Αθήνα, 2004
14. Χάρβεϊ, Ντέιβιντ, «**Ο νεοφιλελευθερισμός και η παλινόρθωση της ταξικής κυριαρχίας**», Διάλεξη στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, 17-2-2005, συνδιοργάνωση Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς-Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, έκδοση: Ινστιτούτο Νίκος Πουλαντζάς